

Handlingsplan for iværksættere

Vækst med vilje

Regeringen
Januar 2003

Handlingsplan for iværksættere

Handlingsplan for iværksættere

Publikationen kan bestilles hos:

Schultz Information
Vognmagergade 7
1120 København K

Tlf.: 43 63 23 00
e-mail: schultz@schultz.dk

Publikationen kan også hentes på Økonomi- og Erhvervsministeriets hjemmeside: www.oem.dk

Oplag: 2.000

Pris: 25,00 kr. inkl. moms

ISBN trykt udgave: 87-7862-161-5
ISBN elektronisk udgave: 87-7862-162-3

Design og produktion:
Formula Tryxager

Trykt i Danmark, januar 2003
af Formula Tryxager

Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Telefon: 33 92 33 50
E-mail: oem@oem.dk
Hjemmeside: www.oem.dk

Forord

Fremtidens vækst, velfærd og beskæftigelse kommer ikke af sig selv. Det kræver, at vi gør en indsats. Det forudsætter i vid udstrækning en dynamisk økonomi og mennesker med virkelyst. Det forudsætter, at der er en levende iværksætterkultur. Og at borgerne i Danmark har modet og viljen til at være iværksættere.

Iværksætterne skaber vækst i Danmark. De skaber nye arbejdspladser. De holder det etablerede erhvervsliv til ilden.

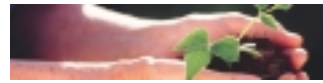
Såvel for den enkelte som for samfundet som helhed er det derfor af afgørende betydning for den fremtidige vækst, at vi sikrer de bedst mulige rammer for at skabe nye virksomheder og udvikle nye produkter.

For at styrke nye virksomheders forhold i Danmark fremlægger regeringen i denne handlingsplan en række nye konkrete tiltag. Tiltag, der sikrer borgerne i Danmark endnu bedre muligheder for at starte for sig selv og få de nye virksomheder til at vokse.

Regeringens mål er, at Danmark i 2010 skal ligge i den europæiske elite på iværksætterområdet. Der er allerede en positiv udvikling i gang. Med *Handlingsplan for iværksættere* tager vi yderligere et skridt fremad. Et skridt, der skal være med til at sikre gode muligheder for iværksættere og for fremtidens vækst.

Regeringen

Et samfund båret af frit initiativ og virkelyst

Vi skal om fem og ti år fortsat kunne måle os med de bedste, når det drejer sig om velstand, lav arbejdsløshed og styr på finanserne. Det er det ambitiøse mål, som regeringen satte for Danmark i sin vækststrategi *Vækst med vilje*.

En af forudsætningerne for, at regeringens ambitioner kan realiseres er, at der skabes endnu bedre vilkår for nogle af fremtidens vækstdynamoer – iværksættere i Danmark.

Iværksættere bidrager til både vækst og beskæftigelse. Beregninger for 1990'erne viser, at omtrent en fjerdedel af væksten i produktiviteten i OECD-landene kan tilskrives udskiftning af virksomheder. Det vil sige etablering af nye virksomheder og lukning af gamle.¹

Nye virksomheder udfordrer eksisterende virksomheder, øger konkurrencen og styrker på den måde fokus på effektivisering og omstilling. Mange nye virksomheder introducerer nye forretningsmodeller, som spredes til resten af erhvervslivet. Og i en række brancher spiller nye virksomheder en vigtig rolle, når det handler om at udvikle og bruge nye teknologier. Disse processer sikrer en mere effektiv og dynamisk udnyttelse af samfundets ressourcer. Det viser sig bl.a. ved, at lande, som har evnet at styrke iværksætteraktiviteten og dynamikken, har vist sig stærkere i konkurrencen på de globale markeder.

Samtidig skaber de nye virksomheder mange arbejdspladser. Helt op til en femtedel af nye jobs i den private sektor bliver skabt i nye iværksættervirksomheder.² Og dette såvel indenfor service virksomheder, højteknologiske virksomheder og industri. Iværksættere er herved en væsentlig drivkraft for øget beskæftigelse i Danmark.

Betydningen af iværksættere er bredere, end den vi kan læse alene ud af statistikkerne for vækst og beskæftigelse. For mange er det at starte for sig selv en drøm, der går i opfyldelse. Det er muligheden for at komme til at bestemme selv, få foden under eget bord og bruge sine evner bedst muligt. Og chancen for at planlægge sin hver-

1 Jf. Scarpetta, Hemmings, Tressel og Woo, *The role of policy and institutions for productivity and firm dynamics: Evidence from micro and industry data* OECD Economics Department Working Papers, No.329, April 2002, og OECD, *The sources of productivity growth: micro-level evidence for the OECD workshop on firm-level statistics*, 26-27 november 2001, session 4: Measuring productivity at firm-level, 2001.

2 Erhvervs- og Boligstyrelsen, 2002.

dag og arbejdsliv helt efter eget hoved er et vigtigt incitament til at starte egen virksomhed. Hertil kommer, at iværksættere i et rigt land som Danmark, hvor det mere er lysten end nøden, der driver værket, kan ses som et sundhedstegn. Et tegn på virkelyst og risikovilje.

I den offentlige debat har iværksættere ofte en bredere betydning end blot opstart af ny virksomhed. Iværksættere har også at gøre med at skabe nyt – med at være innovativ. Iværksætteren er ingeniøren i den danske virksomhed, som får en ny ide til, hvordan produktionen kan gøres mere effektiv. Smeden i den lille fremstillingsvirksomhed, der udvikler et nyt produkt. Og konsulenten, der finder ud af, hvordan ledelsesværktøjer kan tilpasses mindre virksomheder på en ny måde. Det er alle iværksætteraktiviteter, der er vigtige for udvikling og innovation. I denne handlingsplan sætter regeringen fokus på den del af iværksætteraktiviteten og innovationsevnen, der munder ud i nye virksomheder.

Det er regeringens ambition, at Danmark i 2010 skal ligge i den europæiske elite på iværksætterområdet.

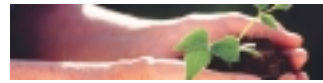
Den ambition skal indfries ved:

- *at flere vælger at etablere egen virksomhed, og*
- *at flere overlever de første svære år og hurtigt kommer ind i et vækstforløb.*

Med *Handlingsplan for iværksættere* giver regeringen sit bud på hvilke konkrete politiske initiativer, der skal til for, at flere vælger at etablere egen virksomhed, og at virksomhederne hurtigt kommer ind i et vækstforløb. Planen indeholder i alt 10 konkrete forslag, som regeringen vil gennemføre i de kommende år. Det er de næste skridt i den udvikling for dansk økonomi, regeringen har indledt med *Vækst med vilje*.

Hvordan klarer Danmark sig på iværksætterområdet?

Det er ikke nogen nem opgave at give et præcist billede af, hvordan Danmark klarer sig som iværksætterland. Forskellige landes statistikker over iværksættere og nye virksomheder er på mange måder sparsomme og ofte svære at bruge til internationale sammenligninger. I publikationen *Vækstvilkår i Danmark* fra foråret 2002 gav regeringen et billede af Danmark som iværksætterland. Analysen var baseret på en række indikatorer, blandt andet antallet

af nye virksomheder, udskiftningen af virksomheder og antallet af selvstændige i forhold til den samlede beskæftigelse. Indikatorer, der tilsammen er et mål for iværksætteraktiviteten.

Sammenholdt med nye data fra OECD er vi efterhånden i stand til at stykke et mere nøjagtigt billede sammen af *iværksætteraktiviteten* i en række udvalgte lande.³ Iværksætteraktiviteten i Danmark placerer os i mellemgruppen sammen med lande som fx Portugal og USA. Men vi ligger efter lande som Finland, Storbritannien, og Frankrig, jf. tabel 1.

Land	Placering
Finland	1
UK	2
Frankrig	3
Portugal	4
Danmark	5
USA	6
Italien	7
Holland	8
Tyskland	9
Japan	10
Belgien	11

Selv om iværksætteraktiviteten i Danmark ikke er blandt de absolut højeste sammenlignet med de lande, der findes tilgængelige data for, går udviklingen i den rigtige retning.

Nye undersøgelser viser et holdningsskift, hvor danskerne ser med større velvilje på de mennesker, der etablerer virksomhed. Og hvor flere og flere unge betragter et liv som iværksætter som en attraktiv måde at arbejde på.⁵ Holdningsskiftet viser sig også ved, at lidt flere end tidligere vælger at realisere drømmen om at etablere egen virksomhed. Antallet af nye virksomheder har gennem en årrække været stigende og ligger i dag på ca. 18.640 nye virksomheder pr. år.⁶ Nye tal fra Global Entrepreneurship Monitor (GEM) understøtter, at iværksætteraktiviteten i Danmark nærmer sig den europæiske elite.⁷

3 OECD, *Benchmarking: Fostering Firm Creation and Entrepreneurship* 2002 og egne beregninger fra FORA (Økonomi- og Erhvervsministeriets enhed for erhvervsøkonomisk forskning og analyse) 2002.

4 Manglende datagrundlag gør, at Sverige og Norge ikke er medtaget i sammenligningen.

5 ASE og Greens analyseinstitut, 2002.

6 Danmarks Statistik. Tal fra 2000.

7 Syddansk Universitet og GEM, www.gemconsortium.org. Dog viser de nye 2002 data fra GEM et fald i iværksætteraktiviteten i Danmark fra 2001 til 2002. Men faldet i Danmark har været mindre end det tilsvarende fald i iværksætteraktiviteten i andre OECD lande. I modsætning til Danmarks Statistik er GEM data baseret på survey data og kan derfor ikke direkte sammenlignes med det faktiske antal nye virksomheder, som Danmarks Statistiks data bygger på.

Indikatoren iværksætteraktivitet giver imidlertid ikke et fuldt indblik i, om iværksætteraktiviteten er drevet af lyst eller økonomisk nød. Breder vi fokus ud og ser på alle OECD-lande, så viser data, at lande som fx Mexico har et niveau for iværksætteraktivitet, der ligger langt over de europæiske lande. Men de høje iværksætterrater i fx Mexico er i vid udstrækning udtryk for en manglende social sikring ved arbejdsløshed og fattigdom – såkaldte nødvendighedsiværksættere – snarere end en levende og vækstfokuseret iværksætter- og selvstændighedskultur.

Et niveau for iværksætteraktiviteten på højde med fx det mexicanske er derfor ikke realistisk eller ønskværdigt i en europæisk sammenhæng. Det indebærer, at iværksætteraktiviteten ikke kan stå alene som mål for styrken af iværksætteri i Danmark. Set i et vækst- og beskæftigelsesperspektiv er vækst i nye virksomheder i højere grad udtryk for, om Danmark evner at omsætte iværksætteraktiviteten til flere job og øget vækst.

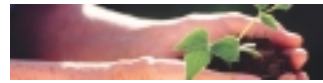
Iværksætteraktiviteten udgør derfor kun den ene side af det billede, der tegner Danmark som iværksætterland. Den anden side drejer sig om *vækst i nye virksomheder*.

Da *Vækst med vilje* blev offentliggjort, forelå der endnu ikke brugbare tal for, hvor godt Danmark klarer sig med hensyn til væksten i de nye virksomheder. Siden har blandt andet OECD og Økonomi- og Erhvervsministeriets enhed for erhvervsøkonomisk forskning og analyse (FORA) arbejdet videre med at analysere data, der kan måle væksten i de nye virksomheder, jf. figur 1.

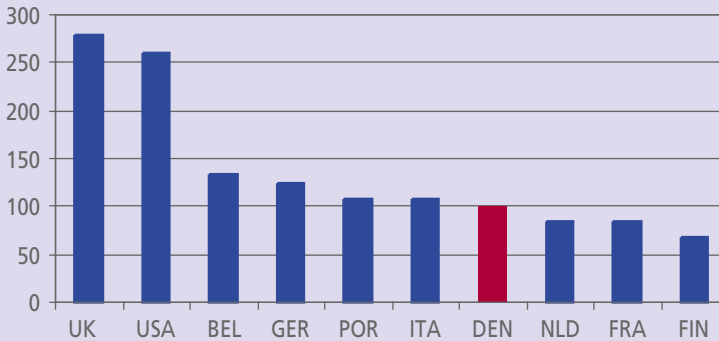
Vælger man at definere iværksætteraktiviteter som en samvejning af tal for etablering af nye virksomheder og et indeks for vækstindikatorer på kapitalmarkedet, som det er tilfældet i den nyligt offentliggjorte rapport fra FORA,⁸ placerer Danmark sig endnu lavere.

De nye data viser, at Danmark ligger et par placeringer lavere, når man ser på væksten i nystartede virksomheder, sammenlignet med udlandet, end tilfældet er for antallet af nystartede virksomheder. Storbritannien og USA er de to lande, hvor andelen af nye virksomheder i vækst er størst. Storbritannien udmærker sig ved både at have en høj iværksætteraktivitet og høj vækst i de nye virksomheder.

8 FORA, *Et benchmarkstudie af iværksætteraktivitet - hvad kan Danmark lære?*, 2003.

Figur 1. Vækst i nye virksomheder

Kilde: Data fra FORA. Beregningerne er baseret på EIM, 2001, *Internationale benchmark ondernemerschap*, 2001, OECD Document SG/SD (2002)2. Draft OECD Report to The World Summit On Sustainable Development, OECD February 2000, og Scarpetta, S. *The role of policy and institutions for productivity and firm dynamics: evidence from micro and industry data*, 2002.

Analysen har vist, at antallet af beskæftigede målt på nystartede virksomheder i USA gennemsnitligt vokser tre til fire gange hurtigere end i den gennemsnitlige nystartede virksomhed i Europa.⁹ Generelt er billedet både i USA og Europa dog præget af, at det kun er en meget lille andel af nye virksomheder, der kommer ind i et decideret vækstforløb. I Danmark er det kun én ud af tyve iværksættervirksomheder, der kan betegnes som en egentlig vækstvirksomhed.¹⁰

At bringe Danmark op i den europæiske iværksætterelite er derfor ikke kun et spørgsmål om at skabe gode rammer for, at flere starter for sig selv. Det er især et spørgsmål om at skabe endnu bedre vilkår for vækst i de nye virksomheder. Og her er billedet i dag, at Danmark ikke er blandt de førende lande.

Effekterne af iværksættere

Det er svært at komme med et nøjagtigt bud på, hvad en forøgelse af antallet af iværksættere og antallet af vækstiværksættere vil betyde

⁹ Scarpetta, Hemmings, Tressel og Woo, *The role of policy and institutions for productivity and firm dynamics: Evidence from micro and industry data*, OECD Economics Department Working Papers, No.329, April 2002.

¹⁰ Erhvervs- og Boligstyrelsen 2002. En vækst-iværksættervirksomhed defineres som en virksomhed med en årlig omsætning på minimum en mio kr., der inden for de første fem år har fordoblet sin omsætning.

for Danmark. Mange faktorer spiller ind. Fx om den danske økonomi opererer ved kapacitetsgrænsen. Om de nye virksomheder vil bidrage lige så positivt til BNP som de nuværende iværksættere. Og om der er tilstrækkelige kompetencer i Danmark til, at vi kan få flere vækstiværksættere.

Antager vi, at nye iværksættere bidrager på samme måde til økonomien, som iværksætterne har gjort op igennem 1990'erne, så tyder et forsigtigt skøn på, at en forøgelse af de årlige virksomhedstableringer med fx 2000, vil medføre en tilvækst i BNP på over 100 mio. kr. årligt.¹¹ Herudover vil der være en lang række afledte effekter. Eksempelvis nye virksomheders positive effekt på konkurrenceevnen og indførelse af ny teknologi og innovation på tværs af brancher.

Hvis vi derudover forestiller os, at en større andel af de nye virksomheder kommer ind i et vækstforløb, så vil iværksætterne kunne yde et ikke ubetydeligt bidrag til regeringens ambition om øget vækst og beskæftigelse. Hvis antallet af super-vækstiværksættere¹² fordobles fra den nuværende ene procent af alle nyetablerede virksomheder til fx to procent i 2005, vil dette alene medføre en forøgelse af BNP på ca. seks mia. kroner.

For at realisere vækstpotentialet i flere nye virksomheder og frigøre danskernes virkelyst, er det nødvendigt, at regeringen gør sit til, at der skabes endnu bedre forhold for iværksættere.

Kvaliteten af iværksætternes rammebetingelser

Der findes ikke noget entydigt svar på, hvilke betingelser der er de afgørende for iværksættere og øget vækst i nye virksomheder. Men der er en udbredt enighed blandt førende eksperter om, at vilkårene for *virkelyst og risikovillighed, administrative forhold, rådgivning og erhvervsservice, finansiering og skat samt kommercialisering af forskningsresultater* er centrale at fokusere på i en effektiv og målrettet iværksætterpolitik.¹³

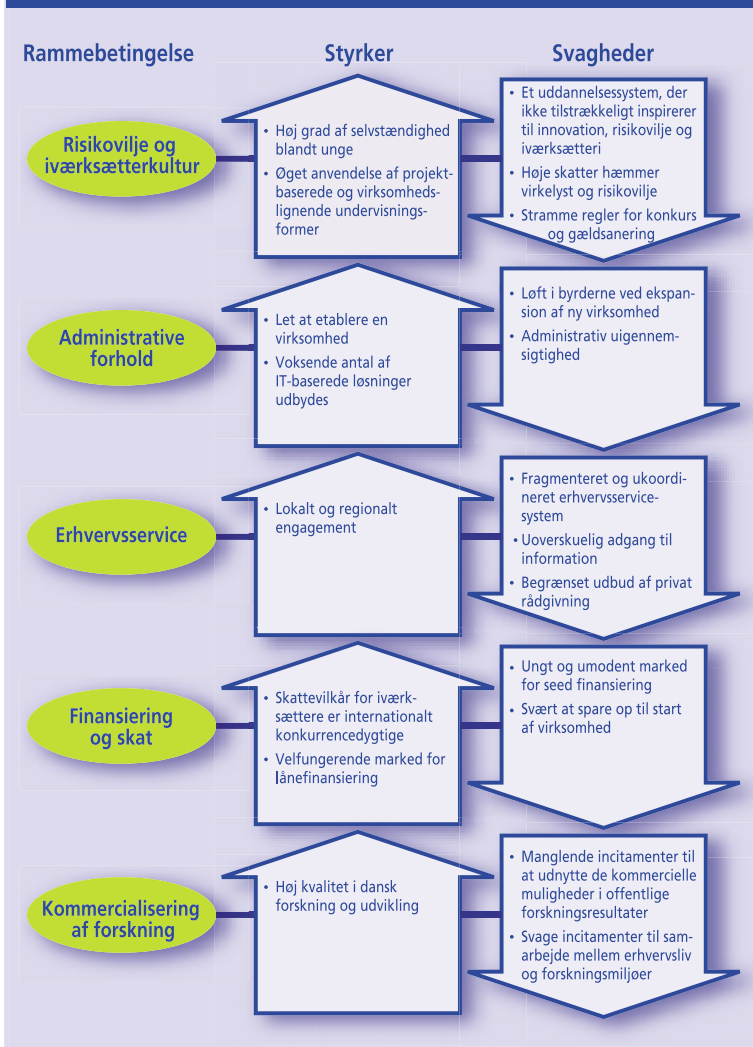
11 Økonomi- og Erhvervsministeriets egne beregninger, 2002.

12 Virksomheder der har eksisteret i fem år og har en omsætning på over fem mio. kr. Og samtidig har mere end femdoblet sin omsætning igennem den periode, virksomheden har eksisteret.

13 OECD anvender næsten identiske kategorier i OECD, *Policy benchmarks for fostering firm creation and entrepreneurship*, 2002 (arbejdstitel).

Figur 2. Rammebetingelser for iværksættere i Danmark

De analyser og data, der er gengivet i baggrundsrapporten til denne handlingsplan, peger på, at kvaliteten af de danske vilkår på en række områder er ganske gode.¹⁴ Men der også er en række områder, hvor vilkårene ikke kan måle sig med de betingelser, de bedste iværksætterlande tilbyder, jf. figur 2.

14 Regeringen *Handlingsplan for iværksættere – Baggrundsrapport*, 2003.

Iværksætterkultur og risikovilje

Vi har i de senere år oplevet en positiv udvikling i den danske iværksætterkultur. Målt på hvor mange unge der, kunne tænke sig et liv som iværksætter, nærmer vi os de bedste lande. Også flere kvinder er aktive iværksættere. I 2001 var det ca. 33 pct. af iværksætterne kvinder – en stigning på tre procent point i forhold til året før.¹⁵ Janteloven er begyndt at få ridser i lakken.

Men noget tyder på, at den mere positive ånd ikke slår fuldt igennem målt på antallet af nyetablerede virksomheder. Selv om vi i Danmark har oplevet en stigning i antallet af personer, der etablerer virksomhed, så ligger vi fortsat efter de bedste iværksætterlande i OECD. Lysten til at starte selv er der, men den faktiske risikovilje står ikke helt mål med ønskerne, jf. kapitel 1 i baggrundsrapporten.

Det kan der være mange forklaringer på. Internationale analyser viser, at skattesatsen på den sidst tjente krone spiller en vigtig rolle for risikoviljen. Det hænger sandsynligvis sammen med, at muligheden for en ekstragevinst ved at tage en risiko som iværksætter er relativt mindre i lande, hvor skatten på høje indkomster er betydeligt højere, end på mindre indkomster.

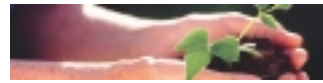
Samtidig synes reglerne for, hvor nemt det er at overskue risikoen, og hvor let det er at komme i gang igen som iværksætter at spille en vigtig rolle. I bl.a. USA spiller de såkaldte genstartere således en vigtig rolle i iværksætterbilledet.

De danske regler for konkurs og gældsanering betyder imidlertid, at det er vanskeligere at komme i gang igen end i de bedste iværksætterlande. I Danmark består gæld i mere end 20 år. I andre lande har man udviklet modeller, hvor iværksættere kan komme ud af gælden inden for ca. tre år.

Erhvervsservice

Rådgivning i forbindelse med opstart og drift af en ny virksomhed øger overlevelsen og væksten i nye virksomheder i og med, at iværksætteren kan drage nytte af erfaringer fra tidligere iværksættere og professionel ekspertise. Der findes imidlertid ingen internationale sammenligninger, der direkte kan dokumentere kvaliteten af det danske rådgivningssystem.

¹⁵ GEM, *Danish National Executive Report - 2002*.

Sammenligner vi OECD-landene på hvem, iværksætterne helst vil søge rådgivning hos, går det samme billede igen på tværs af landene. Iværksætterne foretrækker rådgivning fra andre iværksættere og private eksperter, fx revisorer, banker, konsulenter mv. I andre lande har man derfor over en årrække udviklet modeller, hvor rådgivningen af iværksættere i stor stil varetages af private rådgivere i forskellige typer af netværk. I Danmark har der derimod været en tendens til, at det offentlige gradvist har overtaget flere og flere rådgivningsopgaver i relation til iværksættere. Det har vist sig uhensigtsmæssigt i forhold til den type rådgivning og sparring, som iværksætterne ønsker.

Hertil kommer, at forskellige evalueringer af det danske offentligt baserede system for hjælp til iværksættere viser, at effektiviteten ikke på alle områder er helt i top. En af grundene til det kan være, at indsatsen er spredt ud på for mange forskellige aktører, jf. kapitel 2 i baggrundsrapporten.

Administrative forhold

Administrative byrder er et udtryk for den tid og de ressourcer, iværksætteren bruger på at indberette data og andre oplysninger til offentlige myndigheder. Danmark er et af de absolut nemmeste lande at oprette en ny virksomhed i. Der er få administrative opgaver, og de direkte økonomiske omkostninger forbundet med etablering af en ny virksomhed er blandt de laveste i EU. Imidlertid viser internationale undersøgelser, at både omfanget og uigennemsigtheden af de administrative forhold vokser betragteligt, når en virksomhed ønsker at ekspandere. Og at de administrative byrder ved ekspansion tilsyneladende er større end i vores nabolande, fx når iværksætteren ansætter sin første medarbejder, jf. baggrundsrapportens kapitel 3.

Finansiering og skat

Foruden niveauet af det generelle skattetryk spiller specifikke finansierings- og skatteforhold også ind på iværksætternes udviklingsmuligheder. Med *Konkurrenceevnepakken* tog regeringen i foråret 2002 en række tiltag vedrørende iværksætternes skatteforhold. Tiltag, der blandt andet forbedrede iværksætternes muligheder for at fremføre underskud og spare op til start af egen virksomhed. Tiltag der har medvirket til, at vi i dag kan tilbyde internationalt konkurrencedygtige vilkår på en række af de skatteområder, som er afgørende for iværksætternes vilkår.

Samtidig er det danske marked for lånefinansiering ifølge GEM-analysen blandt de absolut bedste blandt OECD-landene.¹⁶ Det indebærer, at den brede gruppe af iværksættere har gode vilkår for at låne penge til start af egen virksomhed. Hertil kommer, at vi gennem de senere år har oplevet en kraftig vækst i mængden af risikovillig kapital, som har betydet, at Danmark ligger relativt godt placeret blandt OECD landene med hensyn til markedet for innovationsfinansiering og finansiering af særligt risikofyldte projekter. Her kan vi ikke i dag måles os med de absolut førende og der ligger derfor stadig en opgave i at udvikle den del af det danske venturemarked, der sigter på de tidlige faser, jf. baggrundsrapportens kapitel 4.

Kommercialisering af viden og forskningsresultater

Kvaliteten af dansk forskning er høj. Også når vi måler den i internationalt perspektiv. Men alligevel, er der noget, der tyder på, at vi ikke er helt så effektive som i andre lande til at omsætte denne viden til kommercielle succeser. Det kan skyldes, at der i Danmark ikke investeres helt så meget i kommercialiseringen af viden som i andre lande, hverken i offentligt eller privat regi. Og i forhold til fx Finland, Sverige og USA er vi kommet senere i gang med at udvikle infrastrukturen og rammerne for et effektivt samspil mellem forskningsmiljøer og erhvervsliv. Samtidig investerer især det private erhvervsliv mindre i forskning og udvikling, målt som andel af BNP, end tilfældet er i vores nordiske nabolande, jf. baggrundsrapportens kapitel 5.

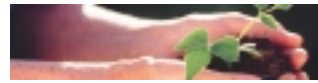
Det giver sig bl.a. udslag i, at vi halter en del efter disse lande, når det drejer sig om at skabe højteknologiske og vækstorienterede iværksættervirksomheder. På lidt længere sigt kan det vise sig at være en barriere i forhold til regeringens vækstambitioner.

Initiativer i handlingsplanen

At styrke rammebetingelserne for de nye virksomheder i Danmark kræver en indsats på flere områder. Og det sker ikke ved at lokke iværksættere med særligt favorable økonomiske vilkår som skatterabatter og tilskud. Der er ingen patentløsninger eller smarte tricks. Der er derimod tale om et langt sejt træk for at flytte Danmark op i den europæiske iværksætterelite.

For at forbedre rammebetingelserne for iværksættere i Danmark er det naturligt at vende blikket mod verdens førende iværksætterlande og på den baggrund udlede anbefalinger til en sammenhængende iværksæt-

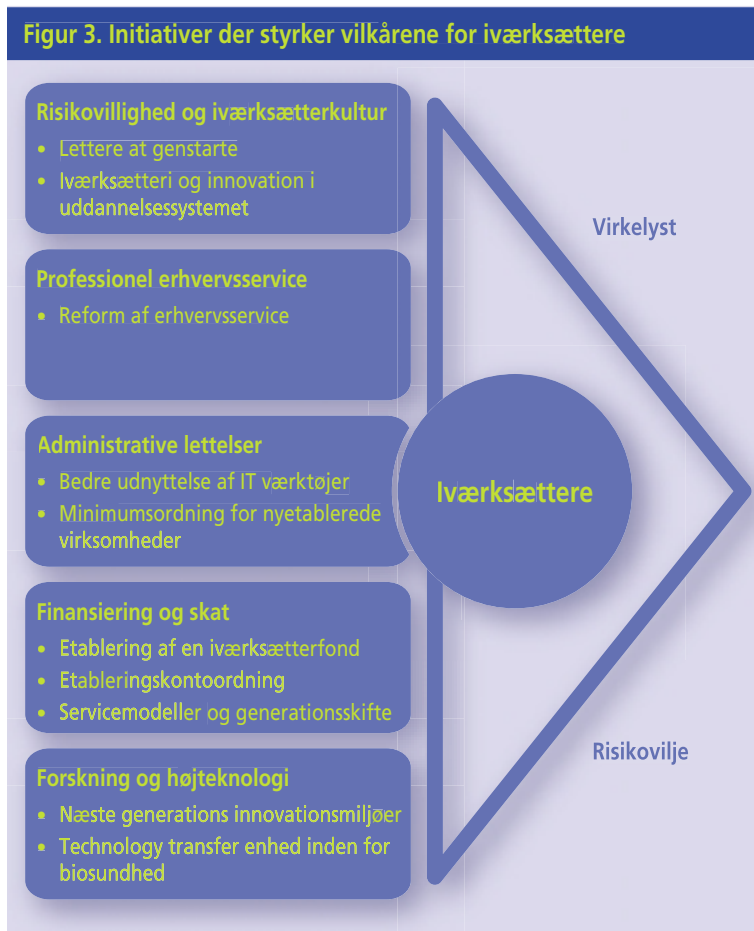
16 GEM, *Danish National Executive Report - 2002*.

terpolitik. Her tegner der sig på nogle indsatsområder klare anbefalinger til, hvor vi i Danmark kan forbedre rammebetingelserne for iværksættere.

Der er ingen tvivl om, at overalt, hvor der arbejdes målrettet med en sammenhængende iværksætterpolitik, vægtes indsatsen til fremme af en mere risikovillig iværksætterkultur højt. Det betyder, at de mennesker, der har taget en chance, men desværre har måtte lukke virksomheden igen, kan få en chance til.

Samtidig hersker der blandt verdens førende iværksættationer en accept af, at et velfungerende marked for risikovillig kapital er en nødvendig forudsætning for at udnytte den kommercielle værdi af de mest innovative produkter.

Inden for andre indsatsområder, som fx rådgivning og administrative lettelser, er der mange modeller og tilgange til udvikling af de optimale rammebetingelser.

I figur 3 er beskrevet, hvilke konkrete nye initiativer regeringen lancerer for at styrke forholdene for Danmarks iværksættere. Regeringens indsats er vægtet i forhold til at udvikle de rammebetingelser for iværksættere, hvor Danmark står svagt i forhold til de førende iværksætternationer. Initiativerne er næste skridt i at bringe de danske betingelser for iværksættere og vækst i nye virksomheder op i den europæiske elite. Regeringen har samlet afsat 435 mio. kroner over de næste fire år til at gennemføre de beskrevne initiativer.

Lettere at genstarte

Det skal være nemmere at starte igen. Et samfund præget af virkelyst og selvstændighed forudsætter, at det ikke kun skal være nemt at starte virksomhed, men også muligt at komme igen, hvis uheldet skulle være ude. Regeringen ønsker at gøre det lettere for en kriseramt virksomhed at komme videre og undgå konkurs, og regeringen ønsker også at lempe de relativt stramme danske regler for gældssanering. Justitsministeriet vil derfor anmode Konkursrådet om at vurdere erfaringerne fra førende iværksætterlande som f.eks. Holland og Storbritannien og at lægge vægt på iværksætterhensynet i forbindelse med rådets igangværende arbejde med en revision af konkurslovens regler om rekonstruktion og gældssanering. Konkursrådet vil bl.a. skulle overveje en lempelse af reglerne om tvangsakkord og en ændring af gældssaneringsreglerne, så en konkursramt iværksætter, der vil starte op igen, får mulighed for hurtigere at få slettet resterende gæld.

Iværksætteri og innovation i uddannelsessystemet

Regeringen vil sætte iværksætterkultur på dagsordenen i det danske uddannelsessystem. Ved at indgå et partnerskab med private organisationer skal der udvikles en række tilbud til uddannelsesinstitutioner, der skal gøre det nemt for elever og lærere at engagere sig i iværksætteri. Der skal bl.a. ses på mulighederne for at skabe opmærksomhed om skolernes arbejde ved at lade arbejdet kulminere i en "iværksætterevent". Gennem udvikling af uddannelsesinstitutionernes iværksætterportal skal gode erfaringer med at arbejde med innovation og iværksætteri spredes mellem de enkelte skoler.

Reform af erhvervsservice

Regeringen vil lave en samlet reform af det offentlige system for

erhvervsservice til iværksættere og mindre virksomheder. For det første slås de Teknologiske Informations Centre (TIC) og kontaktpunkterne for iværksættere sammen til én enhed. For det andet reduceres antallet af centre fra de nuværende ca. 20 til mellem fem og ti. Og for det tredje vil regeringen i samarbejde med amter og kommuner arbejde for, at de lokale og regionale erhvervskontorer også indgår i den nye struktur. På den måde får iværksættere og mindre virksomheder én indgang i lokalområderne til rådgivning samtidig med at kvaliteten af rådgivningen styrkes.

Udover reformen af den offentlige erhvervsservice vil regeringen i samarbejde med private konsulenter, banker, advokater og andre erhvervsfolk udvikle et net af private rådgivere, der er parat til at tilbyde iværksættere gratis eller billig rådgivning og sparring inden for en ramme af fx to til fire timer. De private rådgivere skal hjælpe iværksætterne med at udvikle forretningsplaner, planer for finansiering, ledelse mv.

Initiativet vil give en klarere arbejdsdeling mellem den offentlige og private rådgivning, hvor private rådgivere får et større ansvar for rådgivningen af iværksættere og mindre virksomheder.

Desuden vil regeringen videreudvikle iværksætterportalen www.startguiden.dk. Udover de tilbud, som allerede findes, skal det i fremtiden være muligt at få online hjælp til og feedback på forretningsplaner. Samtidig skal det være muligt at følge uddannelsesforløb for iværksættere på nettet og kunne tilmelde sig netværk af nystartede virksomheder. Herudover etableres på Startguiden en virksomhedsbørs, hvor investorer og andre iværksættere kan få indblik i ideer og koncepter, som kan videreudvikles.

Endelig vil regeringen gøre en målrettet indsats, der sikrer, at den samlede erhvervsservice kommer alle potentielle iværksættergrupper til gode.

Bedre udnyttelse af IT-værktøjer

Ved at anvende IT er det i dag blevet nemt at oprette og registrere et selskab. Regeringen vil arbejde for, at det på samme måde bliver nemt at håndtere de daglige administrative byrder i mindre og nystartede virksomheder. Derfor udvikler regeringen nu to nye digitale løsninger, der er målrettet mindre og nystartede virksomheder.

For det første, samles alle de blanketter og oplysninger, som iværksættere skal levere, et sted. Det betyder, at iværksætterne ikke længere skal henvende sig til Told og Skat, miljømyndigheder, Arbejdsmarkedsstyrelsen mv., når de skal til at ansætte medarbejdere, udvide produktionen eller lignende.

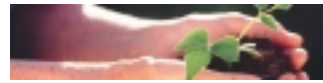
For det andet etableres en såkaldt digital medarbejderagent. I stedet for at skulle læse lange bekendtgørelser eller blanketter igennem, når iværksættere eller mindre virksomheder fx skal skifte bestyrelsesmedlemmer, ansætte en medarbejder eller gå i gang med en ny produktion, så vil det i fremtiden være muligt at få fortrykte standard-skemaer, hvor der kun er få ting, der skal ændres. Hvis iværksætteren fx skal i gang med en produktion, så skal man i dag både have miljøgodkendelse, sikkerhedsgodkendelse osv. Idéen er, at iværksætteren i fremtiden blot skal klikke på en knap for ny produktion og så kommer der et fortrykt skema for forskellige godkendelser. Iværksætteren skal så blot ændre få punkter, så oplysningen præcis svarer til den pågældende virksomhed, fx adresse, navn og branche og antal medarbejdere.

Minimumsordning for nyetablerede virksomheder

Regeringen vil arbejde for at etablere en såkaldt minimumsordning for nystartede virksomheder. Ordningen skal betyde, at virksomheder, som er under tre år, fritages fra en række administrative opgaver. Det kan bl.a. dreje sig om momsregskaber, indberetninger til Danmarks Statistik, miljøgodkendelser, arbejdspladsvurdering mv. Samlet set vil fritagelsen for disse opgaver medføre en administrativ lettelse for nystartede virksomheder på op imod ti timer om måneden. I foråret skal arbejdsgruppe med repræsentanter fra organisationer og mindre virksomheder komme med et konkret forslag til minimumsordningens udformning.

Etablering af en iværksætterfond

Regeringen vil i samarbejde med en række private investorer etablere en ny iværksætterfond på minimum 500 mio. kroner. Fonden skal lukke hullet i kapitalmarkedet i de allertidligste faser. Dvs. at den vil fokusere på investeringer i de tidlige faser. Iværksætterfonden vil kunne investere både i service- og industri virksomheder inden for traditionelle erhverv og i nye virksomheder, der fx kommer fra innovationsmiljøer, forskerparker eller universiteter. Det forventes, at fonden inden for de første fem år vil investere i op imod 100 nystartede virksomheder. Fonden vil blive ledet af professionelle erhvervsfolk

med erfaring i at udvikle idéer til kommercielle succeser. Med etableringen af fonden øges mængden af risikovillig kapital, hvilket vil medvirke til at bringe det danske marked for innovationsfinansiering i de tidlige faser på niveau med de absolut førende lande.

Etableringskontoordning

Regeringen har med etableringskontoordningen allerede gjort det lettere at spare op til start af egen virksomhed. Regeringen ønsker at imødekomme behovene fra nye iværksættertyper som frie agenter og servicevirksomheder, der ikke har store etableringsomkostninger, men alligevel nok til, at der er et behov for opsparing. Derfor vil regeringen nedsætte kravene til, hvor meget der skal investeres for at bruge ordningen, fra 189.000 kr. til 100.000 kr. Det betyder, at en række iværksættere, som i dag gerne vil bruge ordningen, men ikke behøver så store investeringer for at komme i gang, kan udnytte ordningen.

Bedre finansiering af servicevirksomheder og generationsskifte

Regeringen vil ændre reglerne for de såkaldte VækstKautioner, så det bliver nemmere at bruge kautionerne til at finansiere iværksættervirksomheder inden for serviceerhvervene og generationsskifte. Regeringen vil sørge for, at servicevirksomheder og virksomheder, som skal i gang med generationsskifte, bliver ligestillet med andre iværksættere i VækstKautionerne.

Næste generations innovationsmiljøer

Regeringen vil udvikle næste generation innovationsmiljøer. Og sikre, at innovationsmiljøerne har et økonomisk incitament til at udvikle samspillet med universiteter og andre videninstitutioner, og til at øge fokus på overlevelsesmulighederne for de virksomheder, der startes i innovationsmiljøerne. Det drejer sig om at resultatorientere indsatsen yderligere. Det skal bl.a. ske ved, at medfinansieringen af de enkelte miljøer i fremtiden kommer til at afhænge af, hvor mange levedygtige virksomheder, miljøerne skaber, fremfor hvor mange projekter de sætter i gang.

Fokus vil i fremtiden i højere grad være på innovationsmiljøernes evne til at tiltrække privat kapital til yderligere udvikling af de projekter, der igangsættes i miljøerne, og på miljøernes samarbejde med videninstitutionerne.

Technology transfer enhed inden for biosundhed

Regeringen medfinansierer etableringen af en biotech-transferen-

hed, der inden for bio-sundhedsområdet skal fremme teknologi-overførsel og kommercialisering af viden og forskningsresultater.

Initiativet, der bygger på et forslag fra regeringens tværministerielle task force for bio-sundhed, vil kunne give værdifuld erfaring med kommercialisering af forskningsresultater og viden i form af technology transfer i Danmark.

Oversigt over allerede igangsatte tiltag på iværksætterområdet

Initiativ

Bedre uddannelser (handlingsplan)

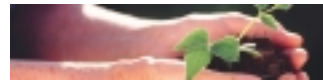
Universitetsreform

Konkurrenceevnepakken

- Lempelse af momskredittiderne
- Afskaffelse af krav om sikkerhedsorganisation for mindre virksomheder
- Udskydelse af krav om BST-tilslutning for handels- og servicevirksomheder
- Udarbejdelse af digitale løsninger til administrative lettelser
- Bedre konsekvensvurderinger af nye love og regler – obligatorisk høring af virksomhedspaneler gældende fra 2002
- Udskydelse af krav om kønsopdelt lønstatistik
- Forenkling af ATP- og SP-ordningen
- Udvidelse af muligheden for, at nære medarbejdere kan indgå i et generationsskifte
- Ophævelse af tidsbegrænsningen for fremførelse af underskud og tab
- Hævelse af successionsgrænsen ved overtagelse af virksomheder med mange finansielle aktiver

En enklere offentlig sektor

- Lempelse af bestemmelser om sikkerhedsstillelse ved registrering af virksomheder

Oversigt over initiativer i Handlingsplan for iværksættere

Initiativ	Provenumæssige konsekvenser i mio. kr.
Risikovillighed	
1. Lettere at genstarte – justering af konkurslovgivningen	-
2. Iværksætteri i uddannelsessystemet	48,0
2.1 Iværksætteri i danskundervisningen på asylcentre	-
<i>I alt</i>	<i>48,0</i>
Professionel erhvervsservice	
3. Reform af erhvervsservice	20,0
3.1 Lokale etniske iværksættere	3,0
3.2 Analyse af etniske iværksætteres finansieringsmuligheder	1,0
<i>I alt</i>	<i>24,0</i>
Administrative lettelser	
4. Bedre udnyttelse af IT værktøjer	16,0
5. Minimumsordning for nyetablerede virksomheder	-
<i>I alt</i>	<i>16,0</i>
Skat og finansiering	
6. Etablering af en iværksætterfond	100,0
7. Etableringskontoordning ¹⁷	16,0
8. Bedre finansiering af servicevirksomheder og generationsskifte	-
<i>I alt</i>	<i>116,0</i>
Forskning og højteknologi	
9. Næste generations innovationsmiljøer	225,0
10. Technology transfer enhed inden for biosundhed	6,0
<i>I alt</i>	<i>231,0</i>
Initiativerne i alt	435,0

¹⁷ De provenumæssige konsekvenser dækker over et årligt provenutab på 4 mio. kr. Provenutabet vil have varig effekt.

Skal Danmark i fremtiden fortsat kunne måle sig med de bedste lande, når det drejer sig om velstand, lav arbejdsløshed og styr på finanserne forudsætter det, at vilkårene for at starte en ny virksomhed og få den nye virksomhed til at vokse er blandt de bedste i verden.

I vækststrategien *Vækst med vilje* fremlagde regeringen ambitionen om, at Danmark skal ligge i den europæiske elite på iværksætterområdet i 2010. For at bidrage til at indfri denne ambition sætter *Handlingsplan for iværksættere* fokus på de områder, der er af afgørende betydning for at styrke iværksætterne i Danmark.

Handlingsplan for iværksættere indeholder en række nye initiativer, som regeringen vil gennemføre i de kommende år. Initiativer, der både vil styrke iværksætternes forhold og bidrage til indfrielse af regeringens vækststrategi *Vækst med vilje*.